

เรื่อง การวิเคราะห์ชนิดอาหารค้ำควาคูณกิตติ (*Craseonycteris thonglongyai*) จากมูล
ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ

อ. ไทรโยค จ. กาญจนบุรี

จัดทำโดย

สำนักอนุรักษ์และวิจัย องค์การสวนสัตว์ พระบรมราชูปถัมภ์

วิธีการศึกษา

๑. นำมูลค้ำควาคูณกิตติ ที่พบใต้บริเวณเกาะนอน นำมาวิเคราะห์หาชนิดแมลงที่ค้ำควาใช้เป็นอาหาร โดยการนำมูลมาละลายในแอลกอฮอล์ จากนั้นนำไปส่องด้วยกล้องจุลทรรศน์ที่กำลังขยายต่างๆ (ภาพที่ ๑)

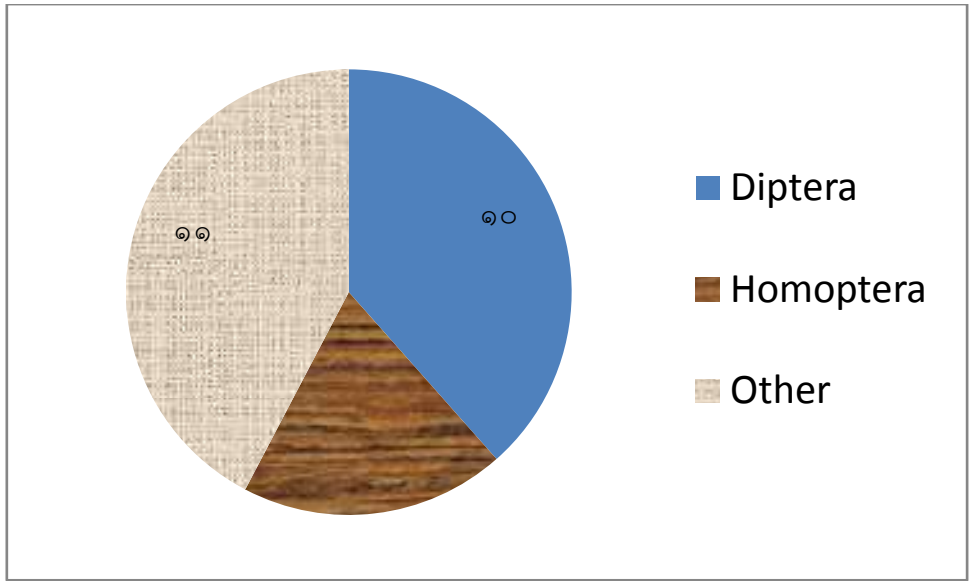
๒. ถ่ายภาพแมลงที่พบอาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงกับถ้ำที่ค้ำควาคูณกิตติอาศัย เพื่อเป็นตัวอย่างเปรียบเทียบกับชิ้นส่วนแมลงที่พบในมูล

ภาพที่ ๑. การวิเคราะห์ชนิดอาหารจากมูล โดยการส่องด้วยกล้องจุลทรรศน์

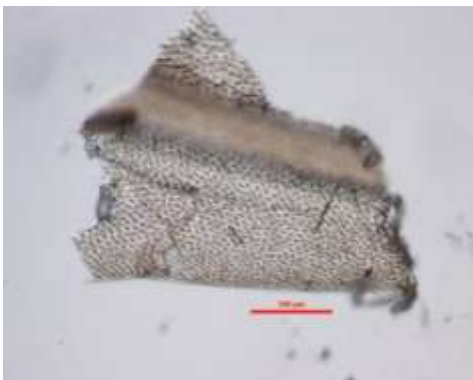
ผลการศึกษา

จากการศึกษามูลค้ำควาคูณกิตติจำนวน ๒๖ ตัวอย่าง เพื่อนำมาหาชนิดแมลง จากการศึกษาในเบื้องต้นสามารถจำแนกอันดับแมลงได้ จำนวน ๑๕ ตัวอย่าง (ภาพที่ ๒) ซึ่งได้แก่ อันดับแมลงวัน ยุง (Diptera) จำนวน ๑๐ ตัวอย่าง โดยในอันดับ Diptera นี้สามารถจำแนกลงไปอีกดังนี้ ได้แก่ แมลงวัน ๖ ตัวอย่าง ยุง ๓ ตัวอย่าง และแมลงหวี่ ๑ ตัวอย่าง (ภาพที่ ๓) ส่วนแมลงอีกอันดับที่พบคือแมลงในอันดับเพลี้ยกระโดด (Homoptera) พบจำนวน ๕ ตัวอย่าง (ภาพที่ ๔) ส่วนอีก ๑๑ ตัวอย่างที่กำลังดำเนินการพิสูจน์ (ภาพที่ ๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕) ทั้งนี้เนื่องจากชิ้นส่วนแมลงที่พบในมูล มักเป็นเศษชิ้นขนาดเล็ก และเป็นชิ้นส่วนไม่สมบูรณ์ จึงต้องนำชิ้นส่วนที่ไม่สมบูรณ์นี้ นำมาเปรียบเทียบกับตัวอย่างแมลงที่มีลักษณะสมบูรณ์เพื่อยืนยันกลุ่มหรือชนิดของแมลง (ภาพที่ ๑๖)

ภาพที่ ๒ จำนวนอันดับแมลงที่พบในมูลค้างคาวคุณกิตติ

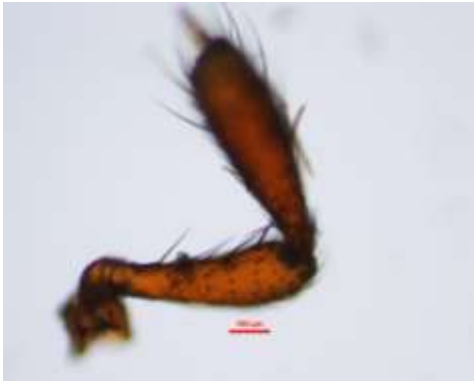
จากการศึกษาที่ผ่านมาของ กัลยาณีและคณะ (๒๕๔๗) เกี่ยวกับชนิดอาหารที่ในมูลค้างคาวคุณกิตติ พบว่าเป็นแมลงใน ๖ อันดับและไร ๑ ชนิด แมลงที่พบได้แก่ อันดับ Coleoptera (แมลงปีกแข็ง), Lepidoptera (ผีเสื้อ), Hemiptera (มวน), Diptera (แมลงวัน), Homoptera (เพลี้ยกระโดด), Hymenoptera (ต่อ ตาน มด) โดยอันดับแมลงที่พบมากที่สุดคืออันดับผีเสื้อ รองลงมาคืออันดับแมลงปีกแข็งแต่การศึกษานี้จากจำนวน ๒๖ ตัวอย่าง ที่สามารถจำแนกได้ ๑๕ ตัวอย่าง และอยู่ระหว่างการพิสูจน์อีก ๑๑ ตัวอย่าง ยังไม่พบว่าในมูลค้างคาวคุณกิตติมีชิ้นส่วนของแมลงในอันดับผีเสื้อ และอันดับแมลงปีกแข็ง อยู่ในมูล

ส่วนของปีก

ส่วนของขา

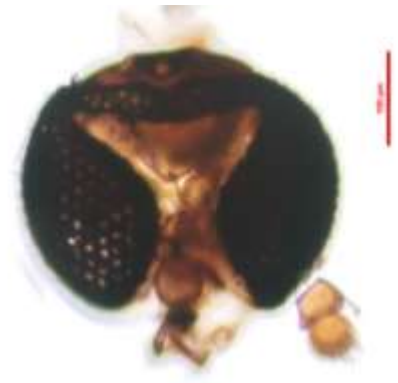
ส่วนของขา

ส่วนของขา

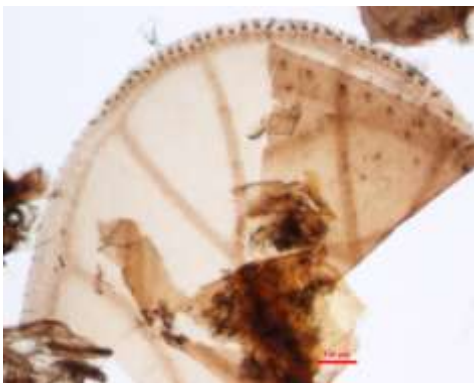

ส่วนของหนวด

ส่วนของหน้า

ภาพที่ ๓ ตัวอย่างชิ้นส่วนต่างๆของแมลงในอันดับ Diptera ที่พบในมูลค้างคาว

ส่วนของปีก

ส่วนของปีก

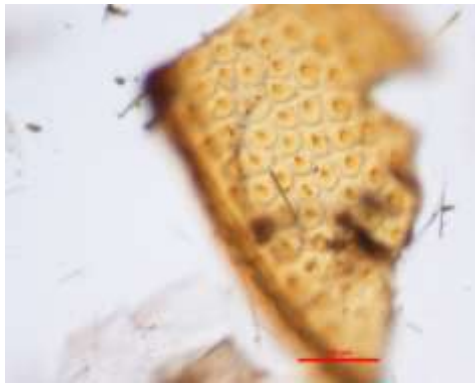

ส่วนของขา

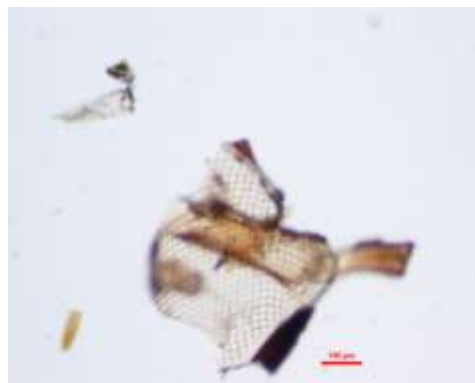
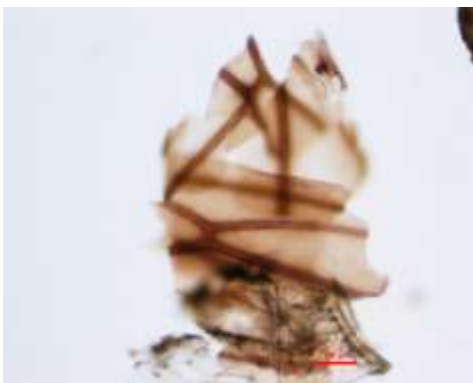

ส่วนของขา

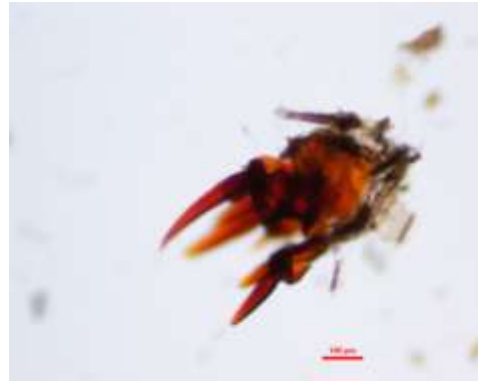
ภาพที่ ๔ ตัวอย่างชิ้นส่วนต่างๆของแมลงในอันดับเพลี้ยกระโดด (Homoptera) ที่พบในมูลค้างคาว

ภาพที่ ๕ รอกการจำแนกชนิด ตัวอย่างที่ ๑

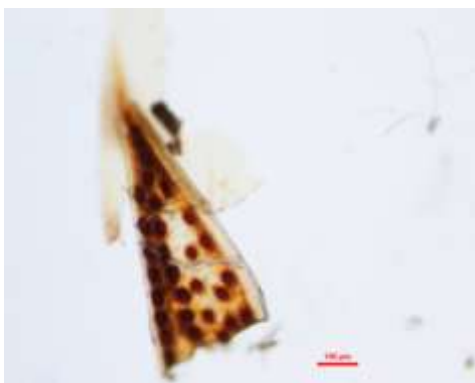
ภาพที่ ๖ รอกการจำแนกชนิด ตัวอย่างที่ ๒

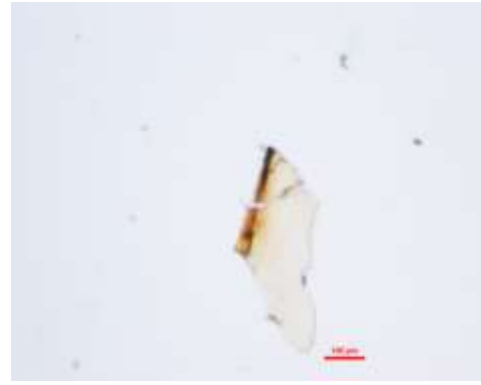
ภาพที่ ๗ รอกการจำแนกชนิด ตัวอย่างที่ ๓

ภาพที่ ๘ รอกการจำแนกชนิด ตัวอย่างที่ ๔

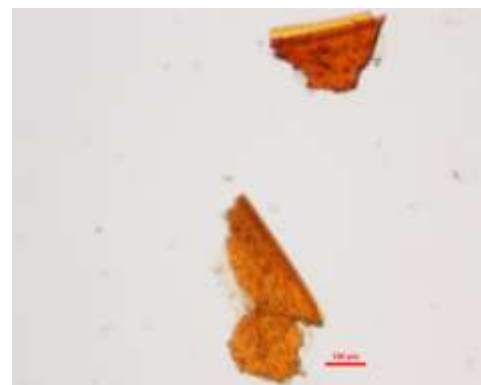
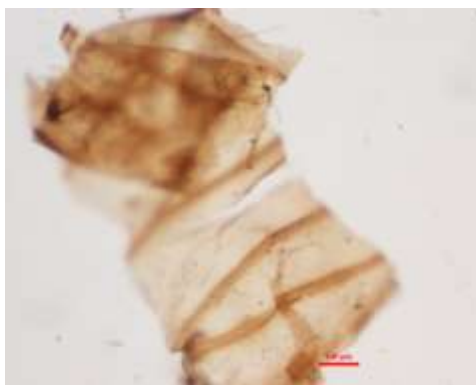
ภาพที่ ๙ รอกการจำแนกชนิด ตัวอย่างที่ ๕

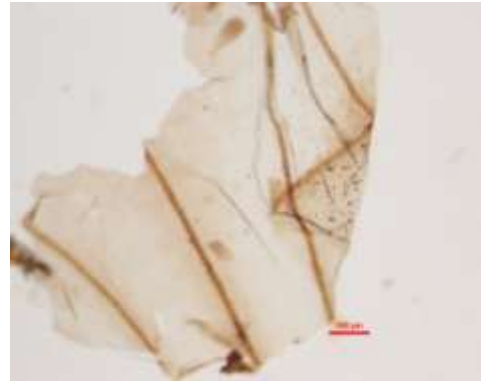
ภาพที่ ๑๐ รอกการจำแนกชนิด ตัวอย่างที่ ๖

ภาพที่ ๑๑ รอกการจำแนกชนิด ตัวอย่างที่ ๗

ภาพที่ ๑๒ รอกการจำแนกชนิด ตัวอย่างที่ ๘

ภาพที่ ๑๓ รอกการจำแนกชนิด ตัวอย่างที่ ๙

ภาพที่ ๑๔ รอกการจำแนกชนิด ตัวอย่างที่ ๑๐

ภาพที่ ๑๕ รอกการจำแนกชนิด ตัวอย่างที่ ๑๑

อันดับ Diptera

อันดับ Lepidoptera

อันดับ Homoptera

อันดับ Isoptera

อันดับ Trichoptera

อันดับ Dermapera

ภาพที่ ๑๖ ตัวอย่างแมลงที่พบอาศัยอยู่ใกล้กับถ้ำที่ค้างคาวคุณกิตติอาศัย

เอกสารอ้างอิง

กัลยาณี บุญเกิด ศันสนีย์ อมรภูรินันท์ และ ไสว ว่างหงษา. ๒๕๔๗. นิสัยการกินอาหารของ
ค้ำควาคูนกิตติ (*Crasonycteris thonglongyai*). ผลงานวิจัยและรายงานความก้าวหน้างานวิจัย
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช.